

LA VANGUARDIA

Data

-4 JUL 1935

BARCELONA

Teatros y Conciertos

EL «ORFEO CATALA», EN MONTSERRAT

Para festejar el éxito que obtuvo el festival Bach celebrado últimamente por el «Orfeo Catalá», la Junta directiva de esta entidad obsequió a su sección Coral con una excursión a Montserrat.

Más de 300 orfeonistas, familiares y socios se trasladaron en tren y cremallera especiales a la santa montaña, y si bien la excursión se realizaba sólo por esparcimiento de los orfeonistas éstos, durante la misa que se celebró en la basílica, cantaron algunas composiciones de música popular religiosa de los maestros Nicolau y Millet, así como la «Salve Regina», del compositor montserratino del siglo XVIII P. Casanovas, y el «Virolay», que se cantaron después del religioso acto.

El banquete tuvo efecto en el «Restaurant del Monestir» con toda esplendor, gracias, en gran parte, a generosos obsequios de varios amigos y admiradores del «Orfeo». Obtuvieron gran éxito una aleluya nueva, que dibujó para el «Auca de Montserrat» el notable dibujante señor Junceda, alusivo al acto, y el «Menú», del exquisito dibujante señor Renart, lleno de intención y gracia.

El maestro Millet y los presidentes primero y segundo y secretario pronunciaron unas palabras que fueron muy aplaudidas.

Por la tarde, los expedicionarios pudieron hacer pequeñas excursiones, y al anochecer, los orfeonistas regresaron a ésta, muy satisfechos de la excursión.

MEMORIES D'UN PERIODISTA

El bell epíleg de la Festa Major de Sabadell de l'any 6. — El concurs de sardanes. — La primera visita a Manau i Avellanet a la presó. — L'Orfeo Català a Sabadell

per J. Costa i Deu

Els particularíssims incidents que es produïren durant els dies d'aquella famosa Festa Major del meu poble i els actes esplèndids, solemnisssims que compongueren els programes d'aquelles patriòtiques jornades, tingueren un bellíssim epíleg, que consistí en un concurs de sardanes memorable i en un concert de l'Orfeo Català, del qual servem encara tots els sabadellencs que tingueren ocasió d'escoltar-lo un record agradabilíssim i inesborrable.

El concurs de sardanes va celebrar-se en un camp que havien adquirit uns joves amb el fi de jugar-hi a pilota. Un camp que avui és conegut arreu de Catalunya i fins i tot d'Espanya amb el nom de camp de la Creu Alta, deguda la seva celebritat al fet d'haver servit de marc aquests darrers anys a molts partits de futbol que els entesos en aquest esport han qualificat de transcendents i definitius. La festa sardanística a la qual em refereixo, va celebrar-se la nit del darrer dissabte de les festes, i va venir de Barcelona, per tal de presenciar-la, una gran gentada, que, en afegir-se als nombrosíssims sabadellencs que també hi van concórrer, formà una immensa multitud.

El camp de la Creu Alta presentava aquella nit un aspecte fantàstic, i potser es pot dir que en cap altra ocasió no s'hi ha aplegat tanta de gent ni s'hi ha advertit una vibració tan extraordinària. Cal dir, però, que una gran part d'aquella gentada, per no dir tota, no va veure res o gairebé res del concurs, i hagué de limitar-se a escoltar la cobla, que era la Principal de la Bisbal. Aquesta interpretà, com a inici de la festa, una exquisida sardana titulada «Alegroia», que havia estat premiada en el concurs de música catalana d'aquell any. Era original del compositor empordanès Cassià Casademont, el qual per aquell temps residia a Sabadell fent de director de l'orquestra Fatxendes i de diverses entitats corals de la població. Una altra de les sardanes que interpretà la famosa cobla — aquesta i la de Lluís Sureda eren les preferides dels sardanistes sabadellencs — fou una, també molt exquisida, composta expressament per aquesta festa, a base d'una vella melodia popular; es titulava «Lo Mestre» i era original de Francesc Pujol.

La gent que hi havia al camp, en general, conversava sobre els fets que s'havien produït aquells dies i sobre els que encara es produïen. Com si obeïssin una consigna, començaven a sumar-se a l'ofensiva empresa contra Sabadell pels alcaldes de diverses poblacions d'Espanya i pels militars d'Alcoi i d'altres llocs, molts magatzemistes de robes i molts sastres, els quals dirigiren aquell dies unes pintoresques cartes als fabricants de Sabadell fent-los retret de llur esperit separatista i amenaçant-los, encara, amb trencar les relacions establertes amb ells si persistia aquell estat de coses. Un fabricant amic meu va rebre una d'aquestes cartes d'un client que tenia a Madrid, el qual li comunicava que quedaven trencats des d'aquell moment tots els tractes que ambdós havien contret. El comerciant madrileny, en expressar la seva decisió, arribava fins i tot a oblidar que es trobava en descobert amb la casa del fabricant de Sabadell — que, per cert, va ésser durant la Dictadura un dels puntals més fermes de la Unió Patriòtica — per més de vuit mil pessetes, quantitat que no hi hagué més remei que passar-la al compte de Pèrdues i Guanyes, donat que hom no pogué fer entendre a aquell «patriòter» madrileny allò tan conegut que «una cosa és l'administració i una altra cosa la política».

La incompareixença de Francesc Cambó a aquella festa, que havia de presidir, va produir una gran decepció. L'absència del líder catalanista era, però, ben justificada pel fet que aquella nit es reunia a Barcelona el comitè de Solidaritat Catalana. Com és natural, Francesc Cambó, que fou el gran impulsador i l'ànima d'aquell moviment, no podia mancar-hi. D'altra banda, Cambó havia d'absentar-se d'Espanya en aquells dies, i és segur que aquest viatge devia tenir alguna especial significació, car jo recordo que el dia de la sortida, que s'escaigué ésser l'endemà o l'endemà-passat de les festes sabadellenques, fou acomiadat a l'estació de França pels membres de l'esmentat comitè de Solidaritat Catalana, pels d'Acció Política de la Lliga i per altres persones de relleu, la qual cosa jo vaig presenciar degut a trobar-me a l'estació acomiadant un amic del poble que se n'anava a Marsella, on havia d'embarcar-se cap a Amèrica.

No havent-hi En Cambó, va presidir el jurat d'aquell concurs el mestre Francesc Pujol, i actuà de secretari Pere Pagès i Rueda, amb el qual vaig tenir el goig d'intimar molt aquella nit, sense sospitar, però, ni de bon tros, que al cap de molt pocs anys seriem companys de redacció a LA VEU DE CATALUNYA, que ens uniria una intensa amistat i que aquesta duraria fins a l'hora de la seva mort, que jo malauradament hauria de presenciar.

Quan va finir el concurs sardanístic, la majoria dels concurrents van assabentar-se que les moltes colles sabadellenques i de fora de la ciutat que hi havien pres part ho havien fet molt bé, i que sobretot sis d'elles s'havien fet mereixedores d'esplèndides recompenses. Els aplaudiments dels qui es trobaven a l'entorn dels balladors s'estengueren entre els qui res no havien vist i aviat esdevingueren generals. Després, sardanistes, organitzadors i molts del públic es van dirigir a l'estatge del Centre Català, on Francesc Armengol, enmig de l'entusiasme més viu, va procedir al repartiment de premis. Aleshores, ja força entrada la nit, va saber-se la notícia que havia estat aixecada la comunicació de Lluís Manau i Avellanet i que, per tant, l'endemà, diumenge, tothom qui volgués podria visi-

tar-lo a la presó. Aquesta nova, tan inesperada, féu modificar molts plans, car es comprèn que, qui més qui menys, tothom tenia fet ja el programa del diumenge, que havia d'ésser, sobretot per als sabadellencs, un dia molt ple i molt pròdig en emocions. I l'endemà, de bon matí, sortien cap a Barcelona més de tres-centes persones amb l'exclusiu objecte d'anar a estrènyer la mà d'aquell jove que pocs dies enrera havia estat detingut durant la celebració d'una de les nostres festes.

Mai no s'havia vist a la Presó Model una gentada tan extraordinària com la que va acudir-hi aquell matí. Tan extraordinària fou que els empleats de la presó es van creure obligats, en veure aquella invasió, a reclamar un reforç de vigilància. Els visitants foren en nombre de més de sis-cents, i molts d'ells portaven presents de tota mena per a aquell jove nacionalista que havia estat empresonat d'una manera tan arbitrària i tan revoltant. Recordo que els presents vam haver de deixar-los al pati de la presó, on formaren un munt considerable, i que a molts dels visitants no els fou possible desfilar davant del pres, tot i que els qui ho pogueren fer es limitaren a encaixar amb ell i a adreçar-li unes curtes paraules de salutació. Davant la presó i en els patis d'aquesta, quan encara no havia finit l'audiència, ja hi havia, garrot en mà, — aquell clàssic garrot de la vella policia — tots els subdits dels Martorell, els Carbonell, els Tresols i els Bravo Portilo, és a dir, dels caps de policia més famosos d'aquell temps. No va registrar-se, però, cap incident. Tots els qui acudírem a saludar Lluís Manau i Avellanet procuràrem no donar massa importància a aquella proveoció inesperada. Així, en sortir de la presó, ens limitàrem a emprendre el camí de les nostres cases, evitant, per tant, que es formés una manifestació. Als de Sabadell ens interessava, sobretot, tornar aviat al poble, car volíem presenciar les darreres festes i, d'una manera molt especial, anar a rebre l'Orfeo Català, que havia d'arribar a primera hora de la tarda i que havia de cantar per primera vegada a Sabadell. Calia correspondre degudament a l'honor que ens atorgaven els cantaires de la més gloriosa de les nostres institucions corals.

(Seguirà)

la Moreneta", "Cançó dels Llauredors", del mestre Nicolau, i "Fregària a la Verge de Montserrat", del mestre Millet.

Finida la missa, els mateixos elements de l'Orfeo, sota la direcció del mestre Pujol, donaren el dijous anterior, al Palau, la notable sessió de música de compositors montserratins dels segles XVII i XVIII; van cantar la "Salve Regina", del P. Casanoves, per a cor a quatre veus, soprano i continu.

Va acabar l'acte amb el cant del "Virelai" i adoració a la Regina de Catalunya.

La impressió que produïren aquests cants fou verament notable, especialment la "Salve Regina", de l'antic frare montserratí, que complagué en extrem la reverenda comunitat que des de les tribunes del temple assistia al religiós acte.

El dinar fou servit esplèndidament al saló de luxe del Restaurant del Monestir, donant lloc a què el seu secretari, senyor Catasús, demostrés el seu amor a l'Orfeo i la seva traça i bon gust en aquests afers. Cada cantaire trobà des-sota el plat la popular "Auca de Montserrat" amb un rodolí nou que hi afegí expressament el seu autor, el formidable dibuixant Sr. Junceda, rodolí allusiu a la visita de l'Orfeo que fou molt celebrat. També ho fou el "menú" exquisidament dibuixat pel notable artista senyor Renard, el qual sabé vessar en la seva reeixida obra una finíssima observació i molta traça i enginy.

Acabà el dinar amb parlaments del mestre Millet i dels president, vice-president i secretari que foren molt aplaudits, en especial en anomenar els que, amb llurs obsequis i donatius, contribuïren al major esplendor del banquet.

Fou un moment d'emoció en recordar el senyor Bastardes la sobtada mort del cantaire Jaume Canela, el qual prengué part en el Concert Montserratí i finia poques hores després. Un piadós record eixí de tots els cors dels germans cantaires.

"El cant de la Senyera", que sorgí espontani, clogué aquest acte de germanor, que tan satisfactori fou per a tots.

Durant la tarda els orfeonistes feren petites excursions als indrets propers de la Santa Muntanya, utilitzant les facilitats donades pel gerent dels FF. CC. a grans pendents; altres romangueren fent fotografies pels voltants del Monestir, i no mancà un nombrós aplec de coristes que acudí al voltant de la Verge a resar la "Visita Espiritual" i a pregar col·lectivament pel company suara traspassat, a la bona memòria del qual fou oberta, demés, la Missa del matí.

A les set del vespre, i després de prendre comiat de la Patrona de Catalunya, l'estol de cantaires davallà de la Santa Muntanya amb el cor i els ulls amarats d'aquella sana alegria, d'aquella fortitud d'esperit i d'aquella imponderable visió que dona sempre una visita al lloc que simbolitza tantes i tan belles coses i que cada català porta arrelat en el més profund de la seva ànima.

OPINIONS
JAUME MARILL I FOL

Gravina, 10, 3.er, 1.a - BARCELONA - T

LA PUBLICITA

Data - 6 JUL 1935

La Música

NOTICIARI

L'ORFEO CATALA A MONTSERRAT

Per tal de festejar l'èxit que assolí el Festival Bach celebrat per l'Orfeo Català els dies 25 i 31 del maig passat, la Junta Directiva d'aquesta entitat acordà obsequiar la seva Secció coral amb una excursió d'esplai a Montserrat, la qual tingué lloc el diumenge passat, dia 30.

Més de tres-cents expedicionaris pujaren al cim de la santa muntanya en tren i cremallera especials i enmig d'aquella cordial germanor i jovialitat característica dels nostros fervorosos cantaires.

Per bé que l'excursió era d'esbargiment i descans i podriem dir d'incògnit, la Secció Coral, en assistir a la missa de dos quarts de dotze que se celebrà a la Basílica, no volgué deixar d'oferir a la Patrona de Catalunya un ramell de sentides cançons no pas per petit i modest, menys flairós i exquisit.

Malgrat no haver-se anunciat la visita de l'Orfeo, la vasta nau del temple s'omplí a vessar de nombrosa concurrència, i l'alta major lluí la il·luminació de les grans solemnitats, finesa que s'agraí cordialment als bons frares del Monestir.

Durant el Sant Sacrifici l'Orfeo cantà la "Cançó de la Rosa", "Cançó de

JAUME MARILLI FORNS
FONTANELLA 8, 3.er 1.a - BARCELONA - Tel. 15897

L'INSTANT
-3 JUL 1935

Data

BARCELONA

L'Orfeó Català a Montserrat

Per tal de festejar l'èxit que assolí el Festival Bach celebrat per l'Orfeó Català els dies 25 i 31 de maig passat, la Junta Directiva d'aquesta entitat acordà obsequiar la seva Secció Coral amb una excursió d'esplai a Montserrat, la qual tingué lloc el passat diumenge, dia 30.

Més de tres-cents expedicionaris pujaren al cim de la santa muntanya en tren i cremallera especials, i, enmig d'aquella cordial germanor i joialtat característica dels nostres fervorosos cantaires,

Per bé que l'excursió era d'esbargiment i descans, i podríem dir d'incògnit, la Secció Coral, en assistir a la missa de dos quarts de dotze que se celebrà a la basílica, no volgué deixar d'oferir a la Patrona de Catalunya un ramell de sentides cançons, no pas per petit i modest, menys flairós i exquisit.

Malgrat no haver-se anunciat la visita de l'Orfeó, la vasta nau del temple s'omplí a vessar de nombrosa concurrència. L'altar major lluí l'enllumenat de les grans soleninitats, finesa que fou agraïda cordialment als bons frares del monestir.

Durant el Sant Sacrifici, l'Orfeó cantà la «Cançó de la Rosa»,

«Cançó de la Moreneta», «Cançó dels llauradors», del mestre Nicolau, i «Pregària a la Verge de Montserrat», del mestre Millet.

Finida la Missa, els mateixos elements de l'Orfeó que sota la direcció del mestre Pujol donaren el dijous anteriors al Palau a notable sessió de música de compositors montserratins dels segles dissetè i divuitè, varen cantar la «Salve Regina» del P. Casanoves, per a cor a quatre veus, soprano i continu.

Va acabar l'acte amb el cant del «Virelai» i adoració a la Regina de Catalunya.

La impressió que produïren aquests cants fou verament notable, especialment la «Salve Regina» de l'antic frare montserratí, que complagué en extrem la reverend comunitat, que, des de les tribunes del temple, assistia a l'acte religiós.

El dinar fou servit esplèndidament al saló de luxe del Restaurant del Monestir, i donà lloc a què el seu propietari, senyor Castasús, demostrés el seu amor a l'Orfeó i la seva traça i bon gust en aquests afers. Cada cantaire trobà sota el plat la popular «Auca de Montserrat», amb un rodolí nou que hi afegí expressament el seu autor, el formidable dibu-

xant senyor Junceda, rodolí allusiu a la visita de l'Orfeó, que fou molt celebrat. També ho fou el «Menú» exquisidament dibuixat pel notable artista senyor Renart, qui sabé vessar en la seva reeixida obra una finíssima observació i molta traça i enginy.

Acabà el dinar amb parlaments del mestre Millet i dels senyors president, vice-president i secretari, que foren molt aplaudits, especialment en anomenar els qui amb llurs obsequis i donatius contribuïren al major esplendor del banquet.

Fou un moment d'emoció en recordar el senyor Bastardes la sobtada mort del cantaire Jaume Canella, qui prengué part en el Concert Montserratí i que finia poques hores després. Un piadós record eixí de tots els cors dels germans cantaires.

«El Cant de la Senyera», que sorgí espontani, cloqué aquest acte de germanor que tan satisfactori fou per a tots.

Durant la tarda els orfeonistes feren petites excursions als indrets més propers de la muntanya santa, per la qual cosa utilitzaren les facilitats donades pel senyor gerent dels Ferrocarrils a grans pendents; altres romangueren a fer fotografies als voltants del monestir, i no mancà un nombre aplec de coristes que acudí al voltant de la Verge a resar la «Visita espiritual» i a pregar col·lectivament pel company suau traspassat, a la bona memòria del qual fou oferta, a més, la missa del mati.

A les set del vespre, i després de prendre comiat de la Patrona de Catalunya, l'estol de cantaires davallà de la santa muntanya amb el cor i els ulls amaratats d'aquella sana alegria, d'aquella fortitud d'esperit i d'aquella imponderable visió que dona sempre una visita al lloc que simbolitza tantes i tan belles coses, i que cada català porta arrelat al més pregon de la seva ànima.

MEMORIES D'UN PERIODISTA

La batalla de flors. — La visita de l'Orfeó Català a Sabadell. — Estrena de la Missa del Papa Marcel. — Un concert memorable per J. Costa i Deu

Aquella Festa Major va tenir el magnífic epíleg que li corresponia, i el constituï la celebració d'una batalla de flors i d'un concert de l'Orfeó Català. A primera hora de la tarda d'aquell darrer dia de les festes, la ciutat presentava l'aspecte propi de les grans solemnitats, i era difícilíssim transitar per les vies cèntriques, i sobretot per les Rambles, envaïdes per una multitud immensa. Els artistes sabadellencs donaven, encara, els darrers tocs als carros allegòrics, la decoració dels quals els havia estat confiada.

Aquella tarda jo vaig anar a prendre cafè al de «Can Jan», acompanyat de la comissió de festes. Aquesta tenia com a invitats els artistes que havien de compondre el jurat d'aquell concurs, que, iniciat uns quants anys enrera, seguia constituint una de les notes més interessants del nostre programa de festes. Entre els artistes que es trobaven en aquella penya, recordo Ramon Cases, Miquel Utrillo, Alexandre de Riquer, Oleguer Junyent, Soler i Rovirosa i Gil i Roig. També es trobaven entre aquests Joan Vila Cinca, Joan i Josep Figueres i altres pintors sabadellencs de prestigi, molts dels quals eren condeixebles i amics íntims dels elements del jurat. Hi havia també, en aquella tertúlia, els dos germans Cladelles, que gaudien de gran popularitat a Sabadell. Eren federals de bona mena, i un d'ells — crec que el gran — havia ocupat llocs d'elecció popular, i més endavant encara n'ocupà d'altres, assolint finalment la primera magistratura de la població. L'altre era un xicot que havia seguit la carrera d'advocat, i tothom el considerava com un dels homes de més talent de Sabadell. Era, però, un d'aquells intel·lectuals que es passen la vida submergits en un gran avorriment, determinat per la manca d'ambient que troben en els pobles els homes que es lliuren al conreu de les lletres. Jo no l'havia tractat mai, però moltes vegades m'havia assegut a la mateixa taula on ell prenia cafè i m'havia pogut convèncer que, certament, era un home dotat d'una gran intel·ligència. La seva conversa era sempre interessant, i el tret més remarcable d'aquell home era que sabia tractar tots els temes d'una manera elevada, revelant, en fer-ho, el seu coneixement profund de tots els problemes. Es feia remarcar també pel seu noctambulisme impenitent. A la nit, quan les penyes de cafè es dissolien, ell sortia al carrer i començava a vagar per la ciutat, dialogant amb tots els vigilants que trobava al pas. Això, fins a l'alba. Parlava d'art, de política, de literatura i de tot amb una gran competència, i hom descobria tot seguit que aquell extraordinari «causeur» unia al seu talent natural una educació, una cultura i un do de gents molt sòlids. Aquest senyor Cladelles va menar per espai de molts anys la vida singular a què ens hem referit suara. Més tard, per circumstàncies especials de la vida, hagué de traslladar-se a Barcelona i entrà de funcionari al nostre Ajuntament. Passat un quant temps, hom va saber amb veritable sorpresa que, com a tal funcionari, prestava excel·lents serveis a la Comissió de Beneficència, i més tard ens vam assabentar que havia passat a la Secció de Museus, de la qual encara avui és un dels alts empleats. El seu nom apareix molt sovint al peu d'articles del més alt interès que publica al Butlletí de Museus i a altres revistes d'art.

Aquell any aquest compatriota meu, o el seu germà, o tots dos alhora, va actuar de secretari del jurat de la batalla de flors, i és per aquesta raó que es trobaven en aquella penya d'artistes eminents.

La batalla de flors feia ja molts anys que era instituïda, i tot i que aquest nom no responia amb massa exactitud a l'espectacle que hom presentava, car Sabadell no ha estat mai terra de flors, atreta no solament la curiositat dels sabadellencs, sinó també de molts forasters. Això és ben explicable, car si bé, com diem, Sabadell no és terra de flors, ha estat sempre terra de grans artistes, i aquests, dins les seves possibilitats, realitzaven veritables prodigis quant al muntatge i a l'embelliment de carrosses, reeixint fins i tot a presentar obres sorprenents, tant per llur grandiositat, com pel que tenien d'originals.

Aquell any els carros que van prendre part a la batalla de flors passaren de quaranta, i com que tots ells tenien una gran valor artística, el jurat es trobà amb grans dificultats per a atorgar els premis.

Una hora abans de començar la rua féu la seva entrada triomfal a Sabadell l'Orfeó Català. Aquest ja havia estat a la meua ciutat en altres dues ocasions. La primera vegada que hi vingué fou un diumenge de juliol del 1896. Aleshores vingué només la secció d'homes, l'única que en aquell temps existia d'una manera definitiva, i aquesta donà un magnífic concert matinal al teatre Euterpe. Interpretà un repertori selectíssim amb la col·laboració de la senyoreta Emerenciana Wehse, la qual va cantar una sèrie de belles cançons populars, acompanyada al piano pel mestre Millet. En aquella ocasió, els cantaires foren obsequiats a la Fonda de Catalunya amb un dinar, al qual concorregueren uns cent cinquanta comensals. Es pronunciaren brindis molt eloqüents i d'un patriotisme arborat, i jo recordo que van parlar en aquell acte, entre d'altres, Norbert Font i Sagué, el gran geòleg, i Manuel Folguera i Duran. Aquest darrer va fer un parlament de gran volada a honor de l'Orfeó, del mestre Millet i de la dona catalana, que ell personificà en la senyoreta Wehse, professora de cant de la secció de senyoretes de l'Orfeó, constituïda pocs mesos enrera. A la tarda va haver-hi festa grossa al Centre Català, i l'Orfeó i l'aludida professora repetiren bona part del concert que al matí havien donat al teatre. A més a més foren llegides poesies i hom glossà, en bells parlaments, la tasca meritíssima dels orfeonistes. Un dels oradors que parlaren en aquest sentit fou el gran propagandista Antoni de P. Campmany, el discurs del qual produí una pregona emoció. L'altra visita de l'Orfeó Català a Sabadell s'escaigué el dia 8 de setembre del 1897, en ocasió de celebrar la Confraria de la Mare de Déu de

Montserrat, juntament amb el Centre Català, la festa de la Patrona de Catalunya. Aquesta visita revestí també una gran solemnitat, ben significativa per cert en la història gloriosa del nostre Orfeó, car aquest va cantar per primera vegada en públic, i ho féu a la parròquia arxiprestal de Sant Feliu, la famosa Missa del Papa Marcel. Aquest fet remarcable va motivar que es trasladesin a Sabadell nombrosos barcelonins, entre els quals podria esmentar una sèrie de noms de gran relleu dins la vida artística d'aquella època. La festa resultà encara més completa gràcies al sermó que va fer mossèn Galetà Soler; un sermó que, més tard, fou comentadíssim a les pàgines dels periòdics desafectes a Catalunya. La tarda d'aquell mateix dia l'Orfeó va donar un gran concert al ja esmentat teatre Euterpe.

Val a dir, però, que si les dues esmentades visites de la primera institució coral constituïren esdeveniments de gran ressonància, la de l'any 6 va superar-les de bon tros, car fou tota la ciutat, i amb un entusiasme vivíssim, que va fer-se el deure d'anar a rebre i d'obsequiar els orfeonistes. Quan l'Orfeó arribà al baixador de la Rambla, la gent acollí la seva senyera amb formidables esclats d'aplaudiments, i els estendards de totes les entitats corals de Sabadell, que, per aquell temps, eren molt nombroses — els «Gelats», l'«Americana», la «Industrial», «Llibertat», «Colons», Orfeó de Sabadell, i encara d'altres — s'inclinaren davant el que portaven els orfeonistes barcelonins. Entre la gentada hi havia, ultra tots els cantaires sabadellencs, les escolanies parroquials, l'Acadèmia Catòlica, l'Associació de Catòlics, la Lliga Regionalista, el Centre Català, i totes les entitats d'un cert prestigi o d'un cert relleu. I la comitiva va passar per aquelles Rambles atapeïdes, entre visques i aplaudiments que es convertien sovint en ovacions delirants.

Aquell dia haguérem d'alternar la nostra admiració per l'Orfeó i per la seva obra incomparable, amb les vives protestes que ens inspiraven les vexacions que se'ns havien fet arreu d'Espanya i els insults que la premsa anticatalana ens adreçava constantment. Quan fou hissada a Casa la Ciutat la senyera de l'Orfeó, la plaça de Sant Roc apareixia completament atapeïda, i més d'una trentena de senyeres s'alçaven i onejaven per damunt d'aquella gentada immensa. L'Orfeó cantà el «Cant a la Senyera», aquell cant que ja havia sentit a Montserrat el dia que va ésser estrenat, feia ja deu anys — el 1896 —, i per tal de correspondre a les ovacions i a l'entusiasme de la multitud, va cantar, encara, «El Rossinyol». Després els orfeonistes s'escamparen per la ciutat per tal de presenciar la rua. Les noies la contemplaren des d'una tribuna, a la Rambla, i constantment foren objecte d'especials atencions i obsequis.

(Seguirà)

DE LA PREMSA
OFICINES D'EXTRACTES DE PERIODICS
JAUME MARILL I FORNS
Gravina, 10, 3.er, 1.a - BARCELONA - Tel. 15897

El Dia Gráfico

El Dia Gráfico

15
cts

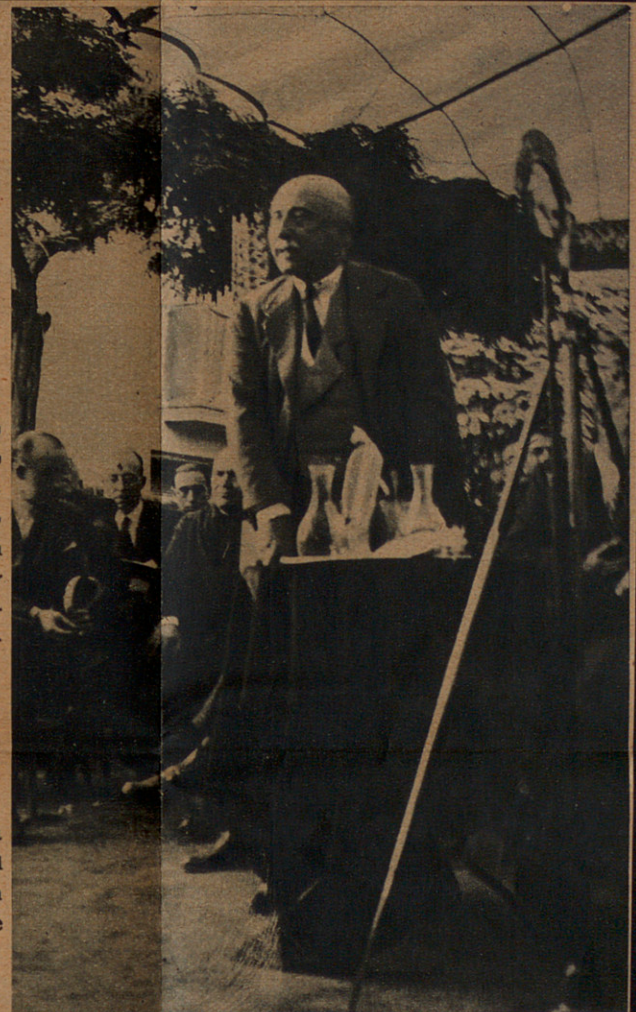
Barcelona, martes 23 de Julio de 1935

Don Juan Antonio Güell, en el acto del descubrimiento del monumento a su padre, don Eusebio Güell y Bacigalupi en Santa Coloma de Cervelló. - (Fot. Merletti) →

El monumento a don Eusebio Güell y Bacigalupi, en Santa Coloma de Cervelló. - (Fot. ← Merletti)

REPARTO DE PREMIOS A LOS ALUMNOS DE LAS ESCUELAS FRANCESAS, EN EL TEATRO NOVEDADES

El "Orfeo Catalá", en el acto de la inauguración del monumento. - (Fot. Merletti)

EL MATI

Data

- 6 JUL 1935

BARCELONA

L'ORFEO CATALA A MONTSERRAT

Per tal de festejar l'èxit que assolí el Festival Bach celebrat per l'Orfeo Català els dies 25 i 31 de maig passat, la Junta Directiva d'aquesta entitat acordà obsequiar la seva Secció coral amb una excursió d'esplai a Montserrat, la qual tingué lloc el dia 30 de juny.

Més de tres-cents expedicionaris pujaren al cim de la santa muntanya en tren i cremallera especials i enmig d'aquella cordial germanor i joialitat característica dels nostres fervorosos cantaires.

Per bé que l'excursió era d'esbargiment i descans i podriem dir d'incògnit, la Secció Coral en assistí a la missa de dos quarts de dotze que se celebrà a la basílica, no volgué deixar d'oferir a la Patrona de Catalunya un ramell de sentides cançons no pas per petit i modest, menys flairós i exquisit.

Malgrat no haver-se anunciat la visita de l'Orfeo, l'espaïosa nau del temple s'omplí a vessar de nombrosa concurrència, i l'altar major lluïa la il·luminació de les grans solemnitats, atenció que s'agraí cordialment als bons frares del Monestir.

Durant el Sant Sacrifici, l'Orfeo cantà la «Cançó de la Rosa», «Cançó de la Moreneta», «Cançó dels Llaureadors», del mestre Nicolau i «Pregària a la Verge de Montserrat» del mestre Millet.

Acabada la missa, els mateixos elements de l'Orfeo que sota la direcció del mestre Pujol donaren el dijous anterior al Palau la notable sessió de música de Compositors montserratins dels segles XVII i XVIII, varen cantar la «Salve Regina», del P. Casanovas, per a cor a quatre veus, soprano i continu.

Va acabar l'acte amb el cant del «Virolai» i adoració a la Regina de Catalunya.

La impressió que produïren aquests cants fou vertaderament notable, especialment la «Salve Regina», de l'antic frare montserratí, que complagué en extrem a la reverenda Comunitat que des

de les tribunes del Temple assistia al religiós acte.

El dinar fou servit esplèndidament al saló de luxe del Restaurant del Monestir, i donà lloc a que el seu propietari senyor Catasús demostrés el seu amor a l'Orfeo i la seva traça i bon gust en aquests afers. Cada cantaire trobà des-sota el plat, la popular «Auca de Montserrat», amb un rodolí nou que hi afegí exprofés el seu autor, el formidable dibuixant senyor Junceda, rodolí allusiu a la visita de l'Orfeo, el qual fou molt celebrat. També ho fou el «Menú» exquisidament dibuixat pel notable artista senyor Renart, el qual sabé vessar en la seva reeixida obra una finíssima observació i molta traça i enginy.

Acabà el dinar amb parlaments del mestre Millet, dels senyors President, vice-president i secretari que foren molt aplaudits, especialment en anomenar els que amb llurs obsequis i donatius contribuïren al major esplendor del banquet.

Fou un moment d'emoció el recordar el senyor Bastardas la sobtada mort del cantaire Jaume Canela, el qual prengué part en el Concert Montserratí i finia poques hores després. Un piadós record eixí de tots els cors dels germans cantaires.

«El cant de la Senyera» que sorgí espontani, cloqué aquest acte de germanor que tan satisfactori fou per a tots.

Durant la tarda, els orfeonistes feren petites excursions als indrets més propers de la Santa Muntanya, utilitzant les facilitats donades pel gerent dels F. C. a grans pendissos; altres, romangueren fent fotografies pels voltants de la Verge i no mancà un nombrós aplec de coristes que acudí al voltant de la Verge a dir la «Visita Espiritual» i a pregar col·lectivament pel seu company suara traspassat, a la bona memòria del qual, fou oferta, a més, la missa del mati.

A les set del vespre i després de prendre comiat de la Patrona de Catalunya, l'estol de cantaires devallà de la Santa Muntanya amb el cor i els ulls amarats d'aquella sana alegria, d'aquella fortitud d'esperit i d'aquella imponderable visió que dona sempre una visita al lloc que simbolitza tantes i tan belles coses i que cada català porta arrelat en el més profund de la seva ànima.

La Veu de Catalunya

Data 11 OCT. 1935

BARCELONA

MEMORIES D'UN PERIODISTA

La rua. — Pere Pagès i l'Orfeo Català. — Els catalanistes i els fets d'Alcoi. — Document demanant a l'Ajuntament l'acció popular contra els autors d'aquells fets

per J. Costa i Deu

La rua d'aquell any va assolir un èxit sorprenent, i tothom hagué de ponderar amb justificada admiració l'art i la bellesa de les carrosses allegòriques que desfilaren per les Rambles. Aquestes van haver de passar enmig de dues espesses fileres de gent, que lliurava amb els ocupants de les carrosses i amb les noies dels balcons una formidable batalla de confetti i serpentina. A la nit, el meu bon amic Alexandre de Riquer, que era un home que havia voltat molt pel món i havia presenciat festes de tota mena, em parlava de l'espectacle que havia contemplat als carrers de Sabadell i em deia que no l'oblidaria mai, car fins aleshores no n'havia vist cap que pogués comparar-s'hi.

Jo vaig presenciar el pas de la rua des d'un dels balcons de la Lliga, i em féu costat Pere Pagès i Rueda, amb el qual, com ja he dit anteriorment, havia intimat la nit abans durant el concurs de sardanes celebrat al camp d'esports de la Creu Alta. Aquella tarda Pere Pagès es trobava a Sabadell en qualitat de cronista de l'Orfeo Català. Ell estimava fonament aquesta institució — a la qual servà tota la vida una gran fidelitat — i de feia molt de temps acompanyava els cantaires en gairebé totes les excursions que emprenien amb la noble finalitat de donar a conèixer la bellesa de les nostres cançons. Recordo ara un fet que demostra fins a quin punt estimava Pere Pagès l'Orfeo Català. Quan aquest féu el seu famós viatge a Roma, ell, tot i doldre-se'n molt, hagué de romandre a Barcelona, car aquells dies es trobava afectat per la malaltia que a la fi el portà a la tomba. Jo anava a visitar-lo cada dia, per tal d'endegar i solucionar moltes coses relatives no solament al diari en el qual treballàvem tots dos, sinó també al seu negoci d'agent de publicitat — Pagès havia dipositat en mi una confiança il·limitada com a fruit de la bona amistat que ens unia de feia un grapat d'anys —, i en entrar a la seva cambra la primera pregunta que m'adreçava, a voltes fins i tot abans de donar-me el Déu-vos-guard, era aquesta:

— Què en sabeu, de Roma?

Jo l'assabentava de les notícies que teníem d'aquella excursió dels nostres cantaires, tant de les que arribaven al periòdic per mitjà de les agències, com de les que em proporcionaven els familiars d'un orfeonista amic. El dia que vaig dir-li que l'Orfeo Català havia cantat davant el Sant Pare, fou tan viva l'emoció que experimentà l'enyorat company — el qual, deixant de banda el seu temperament brusc i, a estones, poc sociable, era un dels homes més bons que he conegut —, que esclatà en plors. I aquell dia no poguérem parlar de cap dels problemes pels quals ens interessàvem quotidianament. Tota la conversa se la va endur aquell concert donat pels orfeonistes catalans a les sales del Vaticà.

Aquella tarda, en finir la rua, i mentre les altres festes portaven d'un indret a l'altre de la ciutat els sabadellencs i els forasters, va celebrar-se en una petita sala de la Lliga Regionalista una entrevista molt interessant. Domènec Saló, que era President del Centre Català, volgué consultar els elements de la Lliga sobre un document que ell havia redactat amb el propòsit de presentar-lo a l'Ajuntament. Domènec Saló volia que la instància que l'endemà lliuraria a l'alcalde, signada per tots els elements que componien el Consell d'aquella entitat política, fos aprovada per l'entitat que compartia amb el Centre Català la direcció del moviment catalanista a Sabadell. El document al qual alludeixo ara, feia referència a l'actitud observada pels militars d'Alcoi davant el cartell anunciador de les festes del meu poble. Domènec Saló començà a llegir-lo amb una certa timidesa, cregut segurament que, tal com ell l'havia redactat, a nosaltres ens semblaria massa dur. Però restà astorat en veure que els nostres homes, lluny d'esverar-se, li feien una sèrie d'observacions ben diferents de les que ell esperava. Com a conseqüència d'elles, la instància de Domènec Saló fou retocada considerablement, i alguns dels seus paràgrafs quedaren nous de cap a pes. El document feia referència de primer, als fets que s'havien produït a aquella ciutat llewantina, que afectaven d'una manera tan viva la dignitat de tots els fills de Sabadell. Hom feia notar que aquests fets revestien, encara, una major gravetat degut a la significació de les persones que els realitzaren, i expressava la temença que el fet de no haver estat degudament castigat aquell insult fos per raó de la mateixa significació de les dites persones, la qual cosa, cas d'ésser certa, podia considerar-se com un restabliment a Espanya de l'antiga llei de castes. Seguidament hom explicava d'una manera minuciosa l'incident d'Alcoi, i esmentava el principi constitucional segons el qual les lleis regeixen per a tots els espanyols, sense cap distinció, i que entre aquestes n'hi ha una — aplicada aleshores amb tot el rigor a Catalunya, i d'una manera especial a Sabadell, fins al punt d'arribar a pertorbar les nostres festes — l'article segon de la qual disposa que siguin castigats amb la pena de presó correccional tots els qui de paraula, per escrit, per mitjà de la impremta, gravats, estampes, allegories, caricatures, signes o al·lusions de qualsevol mena, ultratgin la nació, la seva bandera, el seu himne nacional i tot altre emblema de la seva representació. I la mateixa pena, segons la llei, haurà d'ésser imposada als qui cometin semblants delictes contra les regions, províncies i pobles d'Espanya i contra llurs respectives banderes o escuts. Després hom remarcava que els fets d'Alcoi entraven de ple en aquell article de la llei de Jurisdiccions; «lleí funestíssima» — afegia el document — i en extrem regressiva, que tot Espanya hauria d'exigir que fos derogada, com ho desitgem nosaltres, que voldríem que no s'apliqués mai. Donat, però, que se'n fa ús per a castigar uns ciutadans — al·lusió al cas Manau i Avellanet i a

altres persones empresonades per suposats delictes semblants al comès per aquell entusiasta catalanista —, és constitucional i d'estricta justícia que regeixi per a tots.

Aleshores, l'autor del document, basant-se en la llei de Procediments, en la qual es disposa que l'acció penal és pública i que tots els ciutadans poden exercir-la i querellar-se, es trobin o no afectats pel delicte comès, i considerant, per tant, que els sabadellencs tenien un dret i una acció de què valer-se contra l'insult fet a l'emblema de la seva representació col·lectiva, i que calla fer-ne ús, puix que els drets valen més quan més s'exerceixen i es fan complir, sol·licitava que, pel fet de tractar-se d'un dret de tots, fos la Corporació municipal la qui, en representació dels ciutadans, es valgués de l'acció popular per tal de vindicar l'ofensa rebuda.

Quan el document fou ben retocat i ben perfilat, nosaltres vam acordar fer-nos-el nostre, i aleshores prometérem a Domènec Saló que els nostres regidors el defensarien amb el major entusiasme. Amb aquest acord i amb aquesta promesa de col·laboració, el document era lliurat dos dies més tard al senyor alcalde, Celedoni Prat, el qual el va rebre amb molta simpatia, prometent que s'esmerçaria a fer reeixir la petició, tot i que li caldria vèncer l'oposició que farien segurament alguns regidors anticatalanistes.

Sortírem d'aquella reunió amb el temps just de menjar un bistec, car tots volíem arribar oportunament a la festa de l'Orfeo Català. Quan nosaltres arribàrem als Camps de Recreu, els orfeonistes acabaven de fer el seu sopar col·lectiu al cafè d'aquell teatre. Els havien acompanyat durant l'àpat les persones més significades de la vida cultural i patriòtica de Sabadell. Al voltant de les taules van seure prop de quatre-cents comensals, presidits per les autoritats i pels elements directius de l'Orfeo de Sabadell i de l'Orfeo Català.

Ben aviat començà el concert. Al llarg de la seva història gloriosa, que és una successió constant d'èxits esclatants, l'Orfeo Català ha fet vessar moltes vegades l'entusiasme de les multituds més compactes; però jo tinc l'absoluta certesa que poques vegades haurà arribat tan al fons de l'ànima dels seus oients com hi arribà aquella nit, i crec també que poquíssimes vegades els seus cants meravellosos han provocat unes ovacions tan formidables. El teatre — ni caldria dir-ho — era ple de gom a gom, i he d'afegir que foren molt nombrosos els qui no pogueren entrar-hi. El seu aspecte era enlluernador; era l'aspecte que presenten les autèntiques grans solemnitats. En aparèixer la Senyera de l'Orfeo, i després, en aparèixer el mestre Millet, es produí una ovació delirant, indescriptible. Ho fou també la que esclatà en cantar-se l'himne de l'Orfeo, i més tard en cantar-se les cançons d'En Lambert i de mossèn Romeu, i el «Cant dels Almogàvers», de Pedrell, i els «Idilis», musicats per En Nicolau, i una composició — estrenada aquella nit — de la meua compatriota Narcisa Freixes, injustament oblidada pels sabadellencs. Ho fou també la que va produir-se en finir «Negra Sombra», la bellíssima balada gallega, conjunt de meravelles polifòniques, i la que succeí al «Credo» de la Missa del Papa Marcel de Palestrina, que ja havíem tingut el goig d'oïr-lo nou anys enrera al nostre temple parroquial, en ésser cantat per primera vegada. I fou més formidable que cap altra la que esclatà en cantar-se «Els Segadors». El públic féu repetir aquest himne i el cantà junt amb els orfeonistes. Tot això barrejat amb visques a Catalunya, i a l'Orfeo Català, i al Mestre Millet, i a Sabadell, i enmig d'un entusiasme xardorós, immens, sense precedents a Sabadell.